

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

23. Erat autem tunica inconsutilis, desuper contexta per totum. Dixerunt ergo ad inuicem: Non scindamus eam, sed sortiamur de illa cuius sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

quot & quàm multis toto penè cælo discrepant, quæ tam affinia & coniuncta Calvinus voluit, vt vnum ex altero necessarium consequi debere iudicauerit. Pilatus non nisi in linguis doctis illum titulum posuit. Calvinus concludit de lingua cuiusque vernacula & barbara. Pilatus solum titulum erexit qui nomen, causam, & patriam Crucifixi designaret Calvinus, de tota scriptura concludit. Pilatus præsentibus tantùm, nec ad vllam instructionem, sed vel ad Iudæos irridendos quorum pertinaciæ infensus erat, vel ad ipsius Christi contemptum, quasi regnum affectantem crucifixisset, talem titulum erexit. Calvinus de toto populo Christiano concludit, cui hoc exemplo tota Scriptura ad necessariam instructionem promiscuè legenda permitti debeat.

Deinde quàm ridiculè narrat *breuem Euangelij summam tribus linguis Pilatum vulgasse!* An ad Euangelium pertinet, Christum esse regem Iudæorum? Immo nihil magis Euangelio contrarium, quod proptiè in omnium Gentium vocatione, salute, redemptione per Christum facta consistit, vt tota Scriptura Euangelica & Apostolica demonstrat.

Ad rem ipsam quod attinet de Scripturis populo in lingua vernacula communicandis, nullam tyrannidem exercet Ecclesia Catholica, quæ communicationem illam nec in vniuersum prohibet, nec in vniuersum probat, sed veluti prudens paterfamilias sciens dare in tempore tritici mensuram, vulgarem aliquam S. Scripturæ editionem illis de populo cõcedit, quibus expedire ordinarij Pastores iudicabunt. Sic enim censuit atque præscripsit Conciliũ hodie Tridentinum in Indice librorum prohibitorũ; idque doctissimorũ Patrum vestigiis inhærendo, Hieronymi, Gregor. Nazianzeni, & aliorum, qui promiscuè à toto populo scripturarum lectionem, rem esse periculi magis plenam quàm vtilem & salutarem iudicarũt. Nam Chrysostomus & alij Patres, qui ad Scripturarum lectionem suos hortantur, non ad quosuis è plebe, sed ad graues & cordatos viros illam exhortationem fecerunt.

1.

2.

3.

August. in
Psalm. 56.
Chrysof.

S. Scriptura
va lectio
an plebi
concedenda.

Reg. 4.

Hieron. in
Epist. ad
Paulin.
Gregor.
Nazianz.
in oratione
de moderat.
in disputat.
seruanda.

23. *Erat autem tunica inconsutilis, desuper contexta per totum. Dixerunt ergo ad inuicem: Non scindamus eam, sed sortiamur de illa cuius sit.*

CVM tunica Christi inconsutilis hoc loco ex communi Doctorum sententia atque imprimis sancti Augustini, vnam Christi Ecclesiam, quæ vna semper & indiuisa est, my-

Tract. 118.
in Ioan.

sticè significet; vestimentorum verò diuisionem hæreticos significare, qui diuinas scripturas discerpunt ac lacerant, alij interpretes in hunc locum scribant: ægerrimè hoc fecerit Caluinus, hoc iterum in loco magna vociferatione allata. *Minimè (inquit) ferenda est Papiſtarum improbitas, cum horribili Dei blasphemia coniuncta. Scripturam dicunt ab hæreticis lacerari, tunicam verò, hoc est, Ecclesiam, integram manere: et, reiecta Scriptura autoritate, fidei unitatem in solo Ecclesia-*

Caluini duplex mendacium.

titulo cõsistere euincant. Aduerte impostoris artem, qui duplici mendacio Catholicorum sententiam obliterauit. Primum, non in solo Ecclesia titulo, sed in sola vera Christi Ecclesia, unitatem fidei consistere affirmamus. Deinde, Ecclesiam manere integram & vnã, Scripturas verò ab hæreticis laceratis non ob eam causam affirmamus, vt, reiecta Scripturæ autoritate, fidei unitatẽ in sola Ecclesia ponamus; sed vt ad Scripturæ autoritatem purè & illibatè seruandam, ab Ecclesia discamus quid Scriptura doceat, quis diuinarum Scripturarum sensus legitimus sit, & quæ demum sint veræ & canonicæ Scripturæ: ne vel apocryphos libros pro veris, vel sensus adulterinos pro legitimis admittere cogamur. In hoc ergo duplici mendacio tota nititur & fundatur Caluini subsequens declamatio. Sic enim posterius mendacium prosequitur.

Ecclesia autoritas nihil derogat Scripturis.

Quasi verò ipsa Ecclesia unitas alibi fundata sit, quàm in Scriptura fide. Quum ergo fidem à Scriptura diuellunt, vt vni Ecclesie addita subiaceant, tali diuorcio non iam Christum despoliant, sed crudeli sacrilegio discerpunt eius corpus. Fugit homo nequam despicit ac reicit à nobis Scripturas, quia Ecclesiam saluam & integram esse volumus: nos verò ideò Ecclesiam vnã tenemus; nec novos magistros, alienos ac lupos audire sustinemus; vt de ipsa diuina Scriptura eiusque legitimo sensu certi ac securi esse possimus. Quæ vna res vt melius intelligatur, & qua fraude Caluinus tam suam solius Scripturæ reuerentiam tueri & colorare, quàm Catholicos autoritati Ecclesiasticæ inuitentes traducere nititur, ceteris omnes perspiciant (est quippe res maximi momenti, & in quantum nos maximè accusant, tum sese plurimum venditant horum temporum hæretici) totam hinc Caluini disputationem artificiosam alio in loco habitam subiiciam, eiusque unitatem mutatis tamùm terminis perspicuè aperiam; sic enim in

Instit. lib. 4 c. 8. nu. 13.

sua Institut. scribit Caluinus. Atq; vt melius intelligant lectores nostri aduersarij, & in quo ipsis resistamus, paucis exponam.

Quod illi negant errare posse Ecclesiam, huc spectat, atque ita ^{Caluini}
 interpretantur: quando Spiritu Dei gubernatur, tunc incedere ^{disputatio}
 sine verbo posse quocumque pergat, non posse sentire aut loqui ^{pro Scri-}
 nisi verum: proinde si quid extra aut prater Dei verbum sta- ^{ptura con-}
 tuerit, id habendum esse non alio loco quam certum Dei oracu- ^{tra Eccle-}
 lum. Nos si demus illud primum, errare non posse Ecclesiam in ^{siam.}
 rebus ad salutem necessariis, hic sensus noster est, ideo hoc esse
 quod abdicata omni sapientia sua, à Spiritu sancto doceri se per
 verbum Dei patitur. Hoc igitur est discrimen. Illi Ecclesia au-
 thoritatem extra verbum Dei collocant, nos autem volumus
 verbo annexam, nec ab eo separari patimur. Et quid mirum, si
 sponsa ac discipula Christi suo sponso magistroq; subicitur, ut
 ab eius ore assidue ac sedulo pendeat? Hæc enim est domus bene
 composita ratio, ut mariti imperio vxor obtemperet. Hæc schola
 bene morata regula, ut magistri solius doctrina illic audiatur.
 Quamobrem non ex se sapiat Ecclesia, non ex se cogitet quic-
 quam: sed sapientia sue terminum statuatur ubi loquendi finem
 ille fecerit. In hunc modum & omnibus rationis sua inuentis
 diffidet; in quibus autem verbo Dei nititur, nulla dissidentia
 aut hesitatione vacillabit, sed magna certitudine firmaq; con-
 stantia conquiescet. Sic etiam earum, quas habet, promissionum
 amplitudine confisa habebit unde fidem suam præclare sustineat:
 ut nihil addubitet, Spiritum sanctum sibi semper adesse, opti-
 mum recte via ducem: sed memoria simul tenebit quem è suo
 Spiritu usum percipi Deus velit. Spiritus, inquit, quem à Patre
 mittam, ducet vos in omnem veritatem. Sed quomodo? Quia ^{Ioan. 16.7.}
 suggeret, inquit, omnia quæ dixi vobis. Nihil ergo plus ex suo ^{& 13.}
 Spiritu denunciat expectandum, quam ut mentes nostras illu-
 minet, ad percipiendam doctrinam suam veritatem. Proinde scitissi-
 me Chrysostomus: Multi (inquit) Spiritum sanctum iactant: sed ^{Serm. de}
 qui propria loquuntur, falso illum prætendunt. Ut Christus non ^{adorando}
 à se ipso loqui se testatur, quia ex lege loquebatur & Prophe- ^{& S. Spi-}
 tis, ita si quid præter Euangelium sub titulo Spiritus obrudi- ^{ritu.}
 tur, ne credamus. Quia sicut Christus Legis & Prophetarum ^{Ioan. 12.}
 impletio est: ita Spiritus Euangelij. Hæc ille. Tam colligere in ^{50. & 14.}
 promptu est quam perperam faciant nostri aduersarij, qui non ^{10.}
 alio sine iactant Spiritum S. nisi ut peregrinas & extraneas à ^{Rom. 10.4}
 verbo Dei doctrinas eius titulo cõmendent: cum ipse indiuiduo
 connexu cum verbo Dei coniunctus esse velit, idq; de eo profi-
 teatur Christus dum Ecclesie sue eum promittit. Sic est sanè.
 Quam sobrietatem semel Ecclesie sue præscripsit Dominus, eam
 perpetuo vult obseruari. Vetuit autem ne quid verbo suo adderet,

ne quid ex eo detraheret. Hoc inuiolabile est Dei ac Spiritus sancti decretum, quod abrogare conatur nostri aduersarij, quum Ecclesiam sine verbo regi à Spiritu fingunt. Hæc hæcenus Caluinus; cui vt respondeam, ac disputationis factæ vanitatem ostendā, vestigis eius insistens, quomodo sub Scripturarum prætextu non Ecclesiæ tantum, sed & ipsis Scripturis certitudinem omnem adimit ac firmitatem, lectori aperiam. Vt melius intelligant lectores in quo potissimum cardine versetur hæc quæstio, quid postulent hodie hæretici, & in quo non Catholici ipsis resistamus, paucis exponā. Quod illi Scripturarum diuinatum auctoritatem sarram ac testā esse volunt, huc spectat, atque ita interpretantur; Scripturas factas, quædo ex Spiritu Dei intelliguntur, tunc ac securè intelligi posse absque Ecclesia. Illas nihil aliud loqui ac docere nisi verum; proinde quod in illis legitur ac intelligitur, id habendum esse

Scripturas quomodo ex Spiritu intelliguntur quo scripta sunt.

Discrimen inter Catholicos & hæreticos.

Sponsi vox ex ore sponsæ audienda.

In schola Christi Ecclesiæ præpositi docent. Caluinus Instit. lib. 4. c. 1. nu. 4. & 5.

non alio loco quàm certum Dei oraculum. Nos si demus illud primum, Scripturas ex Spiritu Dei, quo scriptæ sunt, cognosci atque intelligi, hic sensus noster est, ideò & tum demum hoc fieri, quando, abdicata omni nostra sapientia, ab Ecclesia, quæ Spiritum Dei habet, & ideò vberius habet, vt doceat omnem veritatem, vtrumque nos doceri patimur. Hoc igitur discrimen est. Hæretici Scripturarum cognitionem & intelligentiam extra Ecclesiam ponunt; nos autem volumus Ecclesiæ esse annexam, nec ab ea separari patimur. Et quid mirum si sponsam Christi sponso suo, & corpus eius Spiritui suo coniungimus, vt ab ore sponsæ, quid sponsus dicere voluerit intelligamus; & ab eius ore assidue ac sedulo pendeamus, cuius ore omnē veritatem nos accipere voluit; hæc est enim domus bene compositæ ratio, vt quos Dominus patres imitatas ac præpositos reliquit, illi audiantur: & sicut ipsi Domino præpositi ab eo relictis, ipsiusque viri imperio vxor obtemperare debent, id est, Christo Ecclesiæ; sic ipsi quoque præpositis, & vxori, absente marito, filijs familias, reliquisque vernaculis obtemperet. Hæc est scholæ bene moratæ regula, vt magistri quidem solius doctrina illic audiantur, sed ex ore eorum quæ magister docendi munere perfunctus, doctrinæ suæ vicarium constituit. Neque enim patitur nostra infirmitas à schola dimitti, donec toto vitæ cursu discipuli fuerimus. Et Demosthenes passet momento suos persicere, non vult tamen eos adulescentem virilem aetatem nisi educatione Ecclesiæ. Quamobrem magister se sapiant hæretici, non ex se cogitent quicquam: sed sapientia suæ terminum statuunt, vbi loquendi finem Ecclesiæ fecerit.

fecerit. Omnes enim ad unum in hunc ordinem coguntur, ut mansueto & docili spiritu regendos se Ecclesia doctoribus in hunc usum creatis permittant. Et si enim externis medijs non est alligata Dei virtus, huic tamen ordinario docendi modo nos alligavit: quem dum recusant tenere fanatici homines, multis se exitialibus laqueis inuoluunt. Digni enim sunt qui fame & inedia pereant, quicumque spiritualem anima cibum diuinitus sibi per manus Ecclesie porrectum respuunt. In hunc igitur modum omnibus rationum suarum inuentis diffident hæretici. In quibus autem Ecclesie voci ac magisterio nituntur, nulla diffidentia aut hæsitacione vacillabunt, sed magna certitudine firmæque constantia conquiescent. Sic ergo earum, quas Ecclesia habet, promissionum amplitudine confisi, habemus vnde fidem nostram præclare sustineamus. Quia nihil dubitamus Spiritum S. illi semper adesse, optimum rectæ viæ ducem.

Memoria quoque tenemus, quem è suo Spiritu usum percipi Deus velit. Non solum ut suggerat omnia quæ dixerat Christus, sed etiam ut doceat omnem veritatem, multaque doceat quæ Christus viva voce non docuerat, sicuti supra accepimus. Illud ergo ex Spiritu suo denunciat expectandum, partim ut mentes nostras illuminet ad percipiendam doctrinæ suæ veritatem, partim ut quæ Apostoli præsentem Christo portare non poterant, Ecclesiam doceat. Et Chrysostomus in persona Christi scitissimè dicit: Si quis eorum qui dicuntur habere Spiritum sanctum, dicat aliquid à seipso, & non ex Evangelio, non credite, meam doctrinam sequimini (quæ verba Chrysolto mi sunt, non ea quæ Calvinus citavit) quia ex seipso qui loquitur hæreticus est. Impletio quoque Evangelij Spiritus S. est, sicut Christus legis & Prophetarum, quia uterque, quod in altero defuit, implevit: & hic Spiritus per os Ecclesie loquitur. Iam colligere in promptu est, quàm perperam faciunt hæretici, qui non alio fine iactant Scripturas, nisi ut peregrinas & extraneas ab Ecclesie fide doctrinas earum titulo commendent: quum Christus indiuiduo nexu cum scripturis Ecclesiam suam coniunxerit, & ad Scripturarum infallibilem cognitionem Spiritum suum Ecclesie perpetuum promiserit. Ita est sanè. Quam sobrietatè semel populo fideli præscripsit Dominus, eam perpetuò vult obseruari. iussit autem Christus Ecclesiam suam audiri. Qui vos audit, me audit. Posuit illam, columnam & firmamentum veritatis, affirmat se cum illa esse usque ad consummationem seculi. Hoc inuiolabile est Dei ac

Ibidem num. 5.

In Ecclesia voce fidei certitudo.

Spiritus S. cur & quomodo Ecclesia promissio

Chrysostomi verba explanantur.

Scripturas cur hæretici iactent.

Luc. 10. 2. Tim. 3. Math. 28.

Spiritus Sancti decretum, quod abrogant & abrumpunt heretici, quum Scripturas sine Ecclesiæ voce ac magisterio intelligere volunt, & fidem Scripturarum ab Ecclesiâ diuellunt, quo quidem diuortio, non iam Christum despoliant, sed crudeli sacrilegio discerpunt eius corpus. Hæc hæctenus, Caluini disputationem imitari, qua rationem reddere voluit, ut Scripturis ille cum suis adhæreat, Ecclesiæ voce non nisi sub conditione admissa, si consentanea Scripturis loquatur. Eadem quippe disputatio mutatis vocabulis apertam rationem reddit, cur Ecclesiæ vocem, magisterium, authoritatem Catholici sustinent. Non sanè ut absque Scripturis Ecclesiâ ambulet, sed ut quæ sint scripturæ, & quis earum sensus, Ecclesiâ nos doceat. Heretici, cum Ecclesiæ à nobis unitas, obedientia, fides vrgeretur, aiunt contemni à nobis Scripturas, & magnum se aliquid aduersum nos enincere videntur, quum Ecclesiâ à verbo diuelli non posse confirmant. Sed non reuertunt, sicut Ecclesiâ à verbo non diuellitur, sic nec verbum ab Ecclesiâ. Illi Scripturas obtendunt, quia Ecclesiâ ab illis seiungi non potest: nos Ecclesiâ obtendimus, quæ Scripturarum veritate carere non potest. Nec nos, cum Ecclesiâ prædicamus, à Scripturis recedimus: nec illi, quum scripturas prædicant, ab Ecclesiâ recedere debent, quia in sola Ecclesiâ sunt veræ Scripturæ, & verus earum sensus. Hoc ergo breue & apertum discrimen est. Heretici Ecclesiâ verbo annexam aiunt, ut propter verbum à seipsis quoquo modo intellectum Ecclesiæ sensum despiciant, ab eius unitate recedant, & crudeli sacrilegio Christi corpus discerpant: nos verbum Ecclesiæ annexum dicimus, ut verbum verbi que sensum ab Ecclesiâ discamus, Christo que capiti in suo corpore adhæreamus. Hæc de posteriori Caluini mendacio hæctenus: vberius, quia fructuosius.

Alterum mendacium his verbis suffulcit. *Quamquam, ut illis demus Ecclesiæ symbolum esse inconsutilem unicum, merito obtinebunt quod captant, quia probandum res: ab ipsis ipsos esse Ecclesiâ, cuius nullum prorsus signum obtendunt.* De hac futili exceptione iam semel atque iterum in aliis locis dictum est. Sed nunc breui dilemmate Caluinum rugulabo.

Ecclesiâ veram penes Papias esse præbatur. Sola vera Ecclesiâ, adeoque soli legitimi ministri ipsius Ecclesiæ, baptizandi potestatem habent, iuxta Caluini mendaciam doctrinam, vnde factum inter Caluinistas legitimum à Diaconis illorum baptizati rebaptizari debuerint. Atque Ecclesiâ Romana, & in ciuitate Nouiodunensi in Picardiâ

Sacra

Ecclesiâ magisterium quomodo sustinetur.

Nota.

Sacerdote Catholico baptizatus Calvinus fuit. Ergo aut Ecclesia Romana vera tunc fuit Ecclesia, aut Calvinus nunquam baptizatus exstitit. Si prius, satis firmum & luculentum Ecclesiae signum dedimus, cuius ille nullum signum à nobis obtēdi affirmavit. Si posterius, quid Caluino cum Scripturis & dogmatibus Christianorum, qui nunquam Christianus fuit? *Quotquot baptizati estis, Christum induistis*, ait Paulus: Calvinus non baptizatus quomodo Christum induit? Si Christum non induit, quid illi cum rebus Christianis? Aut ergo Ecclesia Romana vera Ecclesia est, aut Calvinus in Ecclesiae corpus nunquam cooptatus fuit. Gal. 4.

30. Consummatum est.

Nihil in Scripturis tam sanctum ac salutare, ex quo aliquid veneni haurite, aliquam aduersus veritatem pugnandi causam arripere, inquieta, maleuola, & astuta haereticorum pectora non valeat. Christus Redemptor hoc breuissimo verbo, veluti omnium quae & quatenus pati debuerat conficius, & accepto iam aceto, postremam hanc esse passionis suae periodum cognoscens, pronunciat finem iam ac terminum adesse eorum quae pro humano genere pati debuerat, & ait, *Consummatum est*. Peracta & perfecta sunt omnia, *τετελεσται*. Terminus & finis iam adest, eorum quae à me toleranda aut Prophetæ prædixerunt, aut Dei Patris voluntas decreuit. Nihil hoc verbo simplicius, nihil sanctius, nihil salutare. Ostendit in eo Christus & summam erga Deum Patrem obedientiam, & ardentem pro nostra salute amorem, (de qua iam procurata veluti triumphat) & diuinam suam rerum omnium cognitionem, vnde hoc verbo dicto, *Inclinato capite tradidit spiritum*. Inuenit tamen in his verbis Calvinus, quod, sub specie ac larua pietatis, plenis buccis contra orthodoxam veritatem declamaret. *Sensus* (inquit) *est, quicquid ad salutem hominum facit, in Christo constare, nec alibi quaerendum: vel quod idem est, salutis perfectionem in eo esse inclusam. Subest autem tacita antithesis, quia mortem suam veteribus sacrificiis & figuris omnibus opponit Christus. Huic doctrina annexa est omnium Legis rituum abrogatio. Quod si in hac voce acquiescimus, vna eius morte ad salutem contentos esse nos decet, nec vlla aliunde subsidia accersere fas est. Atqui huc spectat tota Papatus religio, ut homines sibi innumeros quaerenda salutis modos excogitent: vnde colligimus abominandis sacrile-*